

Metodické pokyny pro hodnocení a způsob informování o závažném narušení bezpečnosti a ztrátě integrity sítí a služeb elektronických komunikací

Článek 1 Preambule

Metodické pokyny byly zpracovány k upřesnění postupů při plnění povinností podnikatele zajišťujícího veřejnou komunikační síť nebo poskytujícího veřejně dostupnou službu elektronických komunikací (dále jen „podnikatel“) podle § 98 odst. 4 a § 99 odst. 4 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) a vyhlášky č. 242/2012 Sb., o stanovení rozsahu a formy předávané informace o narušení bezpečnosti a ztrátě integrity sítě (dále jen „vyhláška“).

Při definování pojmů a činností byly s ohledem na sjednocování činností v rámci Evropské unie využity Technické pokyny pro hlášení incidentů¹ (dále jen „Technické pokyny“), zpracované Evropskou agenturou pro bezpečnost sítí a informací (dále jen „ENISA“) ve spolupráci s národními regulačními orgány EU, a to v souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/140/ES ze dne 25. listopadu 2009².

Článek 2 Závažné narušení bezpečnosti a ztráta integrity sítě

Pro posouzení míry závažnosti narušení bezpečnosti a ztráty integrity sítě je doporučeno (v rámci EU převážně využívané) použití kombinovaného kritéria, vycházejícího z počtu postižených uživatelů (účastníků) a délky trvání postižení (narušení nebo přerušení služby elektronických komunikací).

Způsob posouzení vyplývá z níže uvedené tabulky. Červeně vybarvená pole tabulky označují stav závažného narušení bezpečnosti a ztráty integrity sítě (dále jen „závažné narušení“), o kterém je nutno informovat Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) v souladu s § 98 odst. 4 zákona.

Procento postižených uživatelů (účastníků) je vypočítáno z poměru zjištěného počtu (kvalifikovaného odhadu) postižených uživatelů (účastníků) a celkového počtu účastníků vedených v databázi podnikatele, vztažené k jednotlivým poskytovaným službám (veřejně dostupná pevná telefonní služba, veřejně dostupná mobilní telefonní služba, přístup k Internetu po pevné síti, přístup k Internetu po mobilní síti).

Příklady:

Podnikatel má v databázi registrováno 1 000 000 účastníků. Při incidentu bylo postiženo 10 000 uživatelů po dobu 8 hodin a více = jedná se o závažné narušení.

Podnikatel má v databázi registrováno 1 000 000 účastníků. Při incidentu bylo postiženo 140 000 uživatelů po dobu 1,5 hodiny = nejedná se o závažné narušení.

¹ viz <https://resilience.enisa.europa.eu/article-13>

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/140/ES ze dne 25. listopadu 2009, kterou se mění směrnice 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací, směrnice 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení a směrnice 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací.

Délka trvání Počet postižených	od 1h až po méně než 2h	od 2h až po méně než 4h	od 4h až po méně než 6h	od 6h až po méně než 8h	8h a více
od 1% až po méně než 2%					
od 2% až po méně než 5%					
od 5% až po méně než 10%					
od 10% až po méně než 15%					
od 15% a více %					

Uvedená kritéria tvoří rovněž základ ročního hlášení o závažných incidentech za předchozí rok, které zasílá Česká republika (prostřednictvím Úřadu) do Evropské komise a ENISA. Na základě těchto hlášení zpracovává ENISA souhrnnou roční zprávu za celou EU, která by měla být využívána podnikatelskými subjekty i státní správou, k předcházení a minimalizaci bezpečnostních incidentů v elektronických komunikacích, zvýšení odolnosti elektronických komunikací, a to s důrazem na poskytované služby elektronických komunikací ve prospěch národních a evropských kritických infrastruktur.

Článek 3

Stanovení počtu postižených uživatelů (účastníků) v mobilních sítích

Zjištění počtu postižených uživatelů (účastníků) mobilní služby tak, aby tato hodnota mohla být využita pro posouzení existence závažného narušení (viz tabulka v článku 2) je velmi složité, a to z důvodu neznámého počtu potencionálních volajících i volaných uživatelů v okamžiku postižení sítě nebo služby, kdy zde značnou roli sehrává i migrace obyvatelstva.

Doporučeným je postup (využívaný v rámci ostatních států EU), kdy podnikatel kvalifikovaně odhadne počet potencionálních volání při využití plné kapacity technologických zařízení, která jsou vyřazena z provozu a volání nelze zajistit ani přes obchodní trasy.

Příklady:

Výpadek 10 základnových stanic, každá s kapacitou 10 000 volání = celkový počet potencionálně postižených uživatelů (účastníků) je 100 000.

Výpadek registru typu HLR (Home Location Register) a počet účastníků vedených registrem, kteří nemohou volat, bude i základním kritériem pro hodnocení počtu postižených uživatelů (účastníků).

Článek 4

Bezodkladné poskytnutí informace

O závažném narušení podle § 98 odst. 4 zákona a za krizového stavu při ohrožení nebo narušení bezpečnosti a integrity své sítě a bezpečnosti služeb podle § 99 odst. 4 zákona je podnikatel povinen informovat Úřad bezodkladně.

V obou případech předává podnikatel informace Úřadu ve formě oznámení, jehož vzor je přílohou vyhlášky (dále jen „formulář“).

Formulář obsahuje údaje v rozsahu potřebném pro následné řešení a hodnocení vzniklé situace, v době vzniku závažného narušení však nemusí být všechny údaje známy. Pokud by informace podle § 98 odst. 4 zákona byla podávána až v okamžiku, kdy budou známy všechny údaje v rozsahu předpokládaném v § 1 vyhlášky, mohlo by dojít k problémům z důvodů z prodlení.

Z uvedených důvodů je nezbytné, aby podnikatel v případě, že nebudou všechny požadované údaje k dispozici současně, oznamoval informace postupně, a to následujícím způsobem:

1. bezodkladně oznámit zjištění, že stav naplňuje, příp. dle kvalifikovaného odhadu podnikatele naplní, definici závažného narušení podle článku 2 těchto metodických pokynů, a to včetně všech aktuálně známých údajů, které mají být obsahem formuláře;
2. bezodkladně oznamovat další aktuálně známé údaje, které mají být obsahem formuláře a nebyly dosud oznámeny podle bodu 1, příp. aktualizovat údaje, které byly oznámeny podle bodu 1;
3. bezodkladně informovat Úřad o datu a čase zprovoznění všech postižených technologických celků a o obnovení poskytování služby elektronických komunikací, případně o zprávnění údajů oznámených podle bodů 1 a 2.

Článek 5 Rozsah údajů podle § 1 odst. 1 písm. c) vyhlášky

Ve 4. sloupci formuláře je v rámci popisu oblasti a rozsahu narušení sítě nutné podrobně specifikovat typy a množství postižených technologií (např. optické nebo metalické kabely, základnové, řídicí a další stanice, ústředny, vysílače, anténní systémy, informační systémy, prepínače-routery, registry, páteřní síť, hlavní nebo záložní napájecí systémy, hardware nebo software, a další). Uvedené údaje jsou nedílným obsahem ročních hlášení Úřadu pro Evropskou komisi a ENISA.

Má-li závažné narušení dopad na mezinárodní spojení (elektronické komunikace) – např. výpadek mezinárodní telekomunikační ústředny, narušení dálkových kabelových sítí atd., bude tato informace uvedena, ihned po jejím zjištění, rovněž ve 4. sloupci formuláře. Úřad o této skutečnosti informuje „ad-hoc“ způsobem zahraniční regulační orgány a ENISA.

Článek 6 Rozsah údajů podle § 1 odst. 1 písm. f) vyhlášky

V 7. sloupci formuláře je uváděn počet postižených účastníků (uživatelů) „s“ nebo „bez“ přístupu k tísňovému volání. Tento údaj má vyjadřovat, zda „bylo“ nebo „nebylo“ umožněno volat na čísla tísňového volání prostřednictvím postižené sítě nebo služby. Na tísňová volání prostřednictvím jiných sítí či služeb nebo prostřednictvím sítí jiných podnikatelských subjektů se nebere zřetel.

Článek 7

Kontaktní údaje Úřadu pro předávání informací

Kontaktními údaji Úřadu pro předávání informací o závažném narušení podle § 2 odst. 2 vyhlášky ze strany podnikatelů jsou:

a) pro formu datové zprávy e-mailová adresa:

zavaznenaruseni@ctu.cz

Oznámení bude předáváno datovou zprávou podepsanou uznávaným elektronickým podpisem na uvedenou e-mailovou adresu. Předmět zprávy bude obsahovat text „ZÁVAŽNÉ NARUŠENÍ“;

b) datová schránka Úřadu – identifikátor a9qaats;

c) telefonní čísla (v případě nemožnosti využití elektronické formy komunikace podle písmene a) a b) tohoto článku):

1. pevná síť – 224 004 719, 224 004 723 nebo 224 004 716;
2. mobilní síť – 602 499 604 nebo 602 499 614;

Vyplněný formulář bude zaslán následně po zprovoznění elektronické komunikace dle bodu a) nebo b).

d) doručovací adresa při využití poštovních služeb (v případě nemožnosti využití elektronické formy komunikace podle písmene a) až c) tohoto článku):

Český telekomunikační úřad, odbor krizového řízení, P.O.Box 02, 225 02 Praha 025
nebo

e) adresa sídla Úřadu při využití kurýrních služeb (v případě nemožnosti využití elektronické formy komunikace podle písmene a) až c) tohoto článku):

Odbor krizového řízení, Sokolovská 219, Praha 9 (metro B, stanice Vysočanská).

Článek 8

Závěr

Hlavním smyslem těchto metodických pokynů je stanovení základních principů pro definování závažného narušení a s ním spojených postupů, definovaných zákonem a vyhláškou. Obecně platné principy vhodné pro dominantní, střední i drobné podnikatele lze jen velmi těžko vyspecifikovat, přičemž zákon nerozlišuje mezi takovými subjekty při plnění povinností při zajišťování bezpečnosti a integrity veřejných komunikačních sítí a služeb elektronických komunikací. Uvedená metodika by měla být základním vodítkem pro podnikatele s tím, že je třeba zohledňovat specifika každého konkrétního subjektu a případu.